

# Van jongst af aan vaardig in bewegen

Door heel Nederland worden sportakkoorden afgesloten met als doel van jongst af aan vaardig in bewegen te kunnen worden. Gemeenten proberen hierin samen te werken met sportverenigingen, sportbedrijven, regionale trainingscentra en het onderwijs. Een mooi voorbeeld van de uitwerking van de samenwerking tussen al deze partners is te vinden in Almere: Almeers Kenniscentrum Talent (AKT). Wat het AKT uniek maakt is dat er een samenwerking tussen de gemeente en het onderwijs tot stand is gekomen, waarin zowel vakleerkrachten als combinatiefunctionarissen worden ingezet.

TEKST OSCAR SCIPIO EN WIEBE FABER

**D**e gemeente Almere is in 2015 gestart met het AKT, oftewel het Almeers Kenniscentrum Talent. Het is de visie van het AKT om alles wat met bewegen & sport te maken heeft met elkaar in verbinding te brengen. Het AKT fungeert dan ook als een schil rondom het bewegen in Almere en faciliteert partijen met elkaar te laten samenwerken, overleggen en van en met elkaar te leren.

## Financiering

Vanuit provinciale gelden is er ruimte gecreëerd om de initiële start van het project vorm te geven. Dit is terug te zien in zowel de hardware als in de software die dit project ondersteunen. De hardware, het herkenningspunt voor het AKT is in Almere Poort tot stand gekomen in de vorm van het Olympiakwartier. Hierbij is er naast gymzalen en een zwembad een complex neergezet waar gewerkt kan worden vanuit de verschillende grondvormen van bewegen. Hier zijn Athletic Skills Model beweegzalen

▼  
*Sportcomplex  
Olympia kwartier*



Foto: Fred Rotgans



Foto's: Fred Rotgans



▲  
*AKT ruimtes in  
sportcomplex  
Olympiakwartier*

gebouwd waar regionale trainingscentra, verenigingen en/of scholen kunnen werken aan verbreding van motorische vaardigheden. Daarnaast zijn er vergaderruimtes om samen te werken, te overleggen en van en met elkaar te leren.

## De rode draad

Vanuit de software is door de gemeente gekozen om het Athletic Skills Model (ASM) te omarmen als rode draad voor het bewegen in de stad. Het AKT faciliteerde vakleerkrachten, trainers van sportverenigingen, regionale trainingscentra en andere stakeholders om de opleiding van het ASM te volgen. Hierdoor werd het gedachtegoed van het aanleren van brede vaardigheden ook omarmd door de lokale sportaanbieders. Zoals het bewegingsonderwijs dit vanzelfsprekend al jaren omarmt.

Naast het sportcomplex investeert de gemeente in verschillende Skills Gardens. Deze zijn multifunctioneel inzetbaar, zodat zowel scholen, verenigingen of individuele sporters hier gebruik van kunnen maken.



► Skills Garden  
Almere Haven

Door de opleiding gezamenlijk te volgen, ontstond er ook een kruisbestuiving tussen het onderwijs en de sport, waarbij de vakleerkrachten effectief konden worden ingezet om mee te denken op de verschillende grondvormen van bewegen binnen de kaders van de verschillende sporten.

Het bewegingsonderwijs werkt vanuit de leerlijnen van het basisdocument die sterk lijken op de grondvormen van bewegen. Zij maakt waar mogelijk gebruik van het gedachtegoed van het ASM, waarbij transfer van bewegen en variatie in beweegvormen de lessen extra verrijken. Voor veel van de sportverenigingen was het ASM een omslag, omdat de vaak traditioneel ingerichte verenigingen andere vormen van bewegen nog niet omarmden en vooral oefeningen deden die op de eigen sport gericht waren. ASM-opgeleide trainers zijn de trainingen anders gaan inrichten, zodat een breder aanbod van de grondvormen in de trainingen werden geïntegreerd.

## Samenwerking tussen het onderwijs en het AKT

### De naschoolse AKT-lessen

In Almere zijn de randvoorwaarden voor bewegingsonderwijs goed te noemen. Almere heeft drie grote schoolbesturen (De Almeerse Scholengroep(ASG), PRISMA en SKO) waarbij meerdere vakleerkrachten werkzaam zijn. De ASG (openbaar onderwijs) heeft als bestuurlijke visie dat alle kinderen van groep 3-8 (inmiddels ook veel groepen 1 en 2) twee keer in de week bewegingsonderwijs moeten krijgen van een vakleerkracht. De andere besturen werken daar momenteel ook naartoe. De ASG beschikt over een vakgroep bewegingsonderwijs, bestaande uit 42 vakleerkrachten, die georganiseerd is en geleid wordt door een coördinatiegroep. Deze coördinatiegroep krijgt tijd om te investeren in haar vakleerkrachten, scholing op te zetten, begeleiding te bieden, maar heeft ook de ruimte om te ontwikkelen en te netwerken. Dankzij dit netwerken is de verbinding tot stand gekomen met het AKT en is het naschoolse programma ontstaan.

## Monitoren

ASG-vakleerkrachten werken binnen het bewegingsonderwijs met het leerlingvolgsysteem (LVS) Volg Mij. Men volgt de leerlingen gedurende de schoolcarrière, waardoor binnen de lessen bewegingsonderwijs de juiste leerhulp kan worden aangeboden. Echter, er was niet altijd tijd en ruimte om de kinderen ook daadwerkelijk te bedienen in de vorm van MRT-lessen of talentprogramma's om de kinderen de leerhulp/uitdaging te kunnen geven die zij nodig hebben naast de bewegingsonderwijs lessen.

**Wat het AKT uniek maakt is dat er een samenwerking tussen de gemeente en het onderwijs tot stand is gekomen, waarin zowel vakleerkrachten als combinatiefunctionarissen worden ingezet.**

Vanuit de behoefte om passend naschools aanbod te bieden aansluitend op de informatie uit het LVS is het AKT naschoolse programma ontstaan.

Binnen Almere worden momenteel 62 (gratis) lessen per week gegeven in tien verschillende wijken, waarvoor leerlingen door heel Almere zich kunnen inschrijven. Hiermee kunnen 1150 kinderen op hun eigen niveau deelnemen aan verschillende lessen, waarvan sommigen alleen toegankelijk zijn na verwijzing door de vakleerkracht.

De naschoolse lessen zijn zo opgezet dat kinderen zich via de website [sportiefalmer.nl](http://sportiefalmer.nl) kunnen inschrijven en een jaar gratis mogen deelnemen aan de lessen. Hiermee is er een vereniging gecreëerd tussen de school en de sportvereniging in. Een beweegvereniging waarbij het veilige pedagogische klimaat van de school gehanteerd wordt in een, afhankelijk van het niveau of leeftijd, steeds meer naar sport neigende omgeving.

Alle kinderen krijgen bij deelname ook een AKT-sportshirt, waardoor zij het gevoel krijgen bij een beweegvereniging te horen. Dit is het een mooi reclameaffiche, waardoor het gedachtegoed en de zichtbaarheid van het project worden vergroot.

## Het lessenaanbod

De KidsXtra lessen zijn speciale lessen voor maximaal tien leerlingen die binnen het LVS als zorg worden aangeduid. Hier kunnen kinderen succesmomenten ervaren, zelfvertrouwen opbouwen binnen een veilige pedagogische setting. De Gym+ lessen zijn lessen voor de groepen 1-2 en de groepen 3-4-5, waarbij er een extra gymles gegeven wordt. Hierbij is er voor kinderen de mogelijkheid om een derde beweegmoment te



Foto: Gemeente Almere

ervaren, waarbij de afspraken, regels en inhoud van de les lijken op de inhoud van de eigen gymlessen met iets meer ruimte voor vrij kiezen. De **Sport+** lessen zijn sportstimuleringslessen voor de groepen 6-8, waarbij er een samenwerking is met combinatiefunctionarissen van de verschillende sportthema's. Er worden lessen balsporten, lange lijnen, racketsporten, zelfverdediging etc. aangeboden, waarbij de vakleerkracht altijd de vaste pedagogische waarde is, aangevuld met de inhoudelijke kennis van de CF.

### De lessen hebben als doel kinderen met plezier op hun eigen niveau te laten bewegen.

De **ASM Academy** lessen zijn speciale lessen voor leerlingen die binnen het LVS als talent in bewegen worden aangeduid. De kinderen die mogen meedoen aan deze lessen krijgen een breed scala aan sporten aangeboden in cycli van vier weken, waarbij de lessen vanuit de ASM-visie worden aangeboden. De **SportXtra** lessen zijn lessen voor kinderen uit het speciaal onderwijs, waarbij kinderen met een meervoudige beperking of kinderen die extra leerhulp op gedrag nodig hebben terecht kunnen.

*\*De lessen in het rood zijn toegankelijk met een doorverwijzing van de vakleerkracht. De groene lessen zijn voor alle leerlingen toegankelijk.*

Alle lessen binnen het AKT-programma worden gegeven door vakleerkrachten die uitgeleend zijn vanuit het onderwijs. Dit betekent dan ook dat alle vakleerkrachten vanuit de onderwijs-cao betaald worden en dat deze cao ook geldt tijdens de naschoolse lessen.

Meer over de inzet van vakleerkrachten vanuit de onderwijs-cao in het online artikel "vakleerkrachten in de onderwijs-cao".

### Een project met een langetermijnvisie

Het AKT is een mooie samenwerking tussen de gemeente en het onderwijs. Door gezamenlijk de zorg voor goed bewegen uit te dragen is er niet

alleen een kwalitatief goed programma ontstaan, maar is er ook gekozen voor een langdurig project. De gemeente heeft bewust gekozen om minder in te zetten op kortdurige projecten, die extra druk legden op verschillende instanties om deze te promoten en zichtbaarheid te geven en waarbij er geen sprake is van enige continuïteit.

De vakleerkracht is de spil geworden in het bewegen en draagt ook de verantwoordelijkheid binnen de AKT naschoolse lessen om ervoor te zorgen dat deze lessen gevuld worden met enthousiaste kinderen.

De kracht van dit alles is de gezamenlijkheid, niet alleen binnen het AKT, maar vooral ook doordat de vakleerkrachten vanuit eenzelfde visie werken en deze gezamenlijk vormgeven.

Het werken in een vakgroep, waarbij innovatie, scholing en intervisie de kernwaarden zijn, biedt de mogelijkheid om dergelijke grote projecten op te zetten en gezamenlijk uit te dragen. Dit vormt naar onze mening ook de basis van het succes van deze lessen.

Het AKT organiseert jaarlijks tien sportdagen voor 4000 Almeerse kinderen. Dit in samenwerking met het onderwijs, de combinatiefunctionarissen en het MBO Sport en Bewegen College sport en bewegen. Meer hierover in het online artikel *De AKT Almeerse sportdagen*.

### MBO Sport en Bewegen

De slogan van Almere is, 'het kan in Almere', en in de nabije toekomst wordt er dan ook verder gebouwd aan een beweegvriendelijke stad. Dit is nu al terug te zien in de AMS-skillgardens die in Almere worden geplaatst, sporttoernooien die naast de bestaande toernooien vanuit het AKT worden opgezet of een nieuw te bouwen Montessori Campus, waarbij er wordt nagedacht over een bewegrijke schoolomgeving. Niet alleen in de software (Bewegend leren), maar ook op de hardware (huisvesting met daarin verwerkt beweegpleinen en -routes), waarbij de Gemeente Almere, ASG, de vakgroep ASG en ASM gezamenlijk de bewegvisie van de school invullen en ook hierin elkaars krachten bundelen.

*De sky is the limit, op naar een beweegvriendelijke toekomst!*



Foto: Anita Riemersma



Foto: Anita Riemersma

### Contact

Oscar.Scipio@ASG.nl

### Kernwoorden

samenwerking, onderwijs, sport